

"... Hãy yêu quý sách, nó làm cho cuộc sống như nhàng hơn, nó dạy cho các bạn biết quý trọng con người và bản thân mình, nó chep cánh cho trí tuệ và đem lại cho trái tim tình yêu... Hãy yêu quý sách - nguồn gốc của kiến thức" . M. GOÓC-KI

Trong đời sống tinh thần của mỗi chúng ta, sách đóng vai trò rất quan trọng: sách là chìa khóa vịn năng mẽ của lâu đài trí tuệ và tâm hồn con người, là người thầy siêu việt thắp sáng trong ta nguồn tri thức vô tận, dạy chúng ta biết sống và biết hy sinh; sách là kho tàng tri thức quan trọng đời sống và đời sống mỗi người; sách ghi lại những kiến thức, những giá trị của cuộc sống mà người đi trước đã kiếm tìm, học tập, trải nghiệm và truyền lại cho thế hệ sau. Mỗi thành công của con người đều như sợi kết hợp của kinh nghiệm bản thân với tri thức lĩnh hội được từ việc học trong cuộc sống và trong sách vở. Chính vì vậy mà từ lâu sách đã trở thành một nhu cầu của nhân loại người trên thế giới.

Như một thầy dạy ý nghĩa và tầm quan trọng của việc đọc sách, Thủ tướng Chính phủ quy định đầu năm 2014 là năm đầu tiên Việt Nam lấy ngày 21/4 là Ngày Sách Việt Nam. Tháng 4 là thời điểm phát hành cuốn sách “Độc giả Kách mệnh” của Nguyễn Ái Quốc - Chủ tịch Hồ Chí Minh - tác phẩm đầu tiên bằng tiếng Việt được in bởi những người thầy in Việt Nam. Việc chọn Ngày Sách Việt Nam gắn với một tác phẩm nổi tiếng của Người mang ý nghĩa to lớn và sâu sắc. Bên cạnh đó, tháng 4 còn là thời gian diễn ra Ngày Sách và Bản quyền Thế giới (23/4). Vì vậy, Ngày sách Việt Nam không những thể hiện được sự hội nhập của Việt Nam với thế giới mà còn học tập và làm theo những bài học đồng đạo trên cơ sở, đánh dấu một bước ngoặt quan trọng trong “văn hóa đọc” của người Việt, đem lại tôn vinh giá trị của sách, khẳng định vai trò, vị trí, tầm quan trọng của việc đọc sách đời sống và việc nâng cao kiến thức và kỹ năng, phát triển tư duy, giáo dục và rèn luyện nhân cách con người.

Nhân kỷ niệm 4 năm Ngày sách Việt Nam (21/4/2014 – 21/4/2017), tôi xin mạo muội trích lại một phần bài viết của mình trước đây khi bàn về văn hóa đọc để chúng ta hiểu hơn thế nào là văn hóa đọc, để từ đó chúng ta có những nhìn nhận về văn hóa đọc và biết trân trọng những tri thức có trong sách.

“Văn hóa đọc được hiểu theo những quan điểm sau đây:

Văn hóa đọc là hoạt động tầm cao của con người. Vậy thế nào là hoạt động văn hóa? Hoạt động nào làm cho mình, cho người khác, cho xã hội, cho thế giới..., trở nên tốt đẹp hơn thì

đó gọi là hoạt động văn hóa. Có 4 nhóm hoạt động văn hóa sẽ tạo ra sản phẩm khác nhau: hoạt động sản xuất: kết quả của hoạt động này là tạo ra sản phẩm, hoạt động giải trí: kết quả của nó là niềm vui, hoạt động tu dưỡng: kết quả là đạo đức, hoạt động nhận thức thì kết quả của nó chính là tri thức. Trong đó, hoạt động nhận thức (hoạt động tìm tri thức) là rất quan trọng bởi vì:

Hầu như mọi tri thức của con người đều được lưu giữ trong tài liệu viết, cho nên khi đức, con người có điều kiện tiếp cận với kho tàng tri thức khổng lồ. Nếu đức, con người sẽ tiếp cận được với nguồn tri thức đồ m bao cao nhất. Ví dụ, nếu chúng ta học tập thầy giáo thì dù chúng ta lĩnh hội tri thức thầy dạy một cách đầy đủ thì sẽ hiểu biết của chúng ta có giới hạn cho đến một lúc cũng chóng thay, còn khi đức, con người sẽ tiếp nhận rất nhiều tri thức có trong tài liệu, trong sách vở. Hoạt động tri thức này do hoạt động người tài giỏi, đạo đức, có phẩm chất tốt của xã hội viết nên và lưu lại trong tài liệu viết. Đây chính là nguồn tri thức đồ m bao nhất.

Đức là phương thức tiếp cận tri thức đồ dằng, thu nhận nội dung cho con người. Bởi vì văn hóa đức thực sự thích với mọi điều kiện của con người (không phân biệt người già, không phân biệt trình độ học vấn, không phân biệt lứa tuổi, thời gian, tiền bạc...) Tất cả đều tìm tri thức thông qua việc đức đức. Một xã hội trong đó con người người đức sách nhiều thì xã hội đó là xã hội thông thái. Như vậy, văn hóa đức là hoạt động tầm cao của con người.

Văn hóa đức là đức có văn hóa. Hoạt động đức quy phạm xuất phát từ mục đích đức đúng đắn. Hoạt động đức đức thực hiện với một thái độ trân trọng. Thái độ trân trọng đây chính là trân trọng đối với người viết nên cuốn sách (tác giả), đối với người sản xuất ra cuốn sách (nhà xuất bản). Hoạt động đức đức thực hiện với một thái độ trân trọng tri thức có trong sách vở. Đức có văn hóa là đức đúng phương pháp, mọi một mục đích đức sách đều thực sự thích với một phương pháp đức. Việc áp dụng đúng văn hóa đức thì đó là người có văn hóa đức. Đức có văn hóa là người có khả năng đức tốt: đức có hiểu quả, chất lượng, hiểu đúng vấn đề, tiếp thu đức như tri thức mà cuốn sách đó đem lại.

Văn hóa đức là một phương thức nhận thức thông qua việc giải mã chữ viết. Đây chính là phương thức nhận thức. Nhận thức là một hoạt động văn hóa, đức là một phương thức văn hóa, để đáp ứng nhu cầu nhận thức cho nên đức cũng là hoạt động văn hóa. Hoạt động phương thức nhận thức này khác với phương thức khác (phương thức nghe, nhìn, trải nghiệm,...) chỉ việc giải mã chữ viết để có được nhận thức. Quá trình đức giải như quá trình nhận thức. Dùng mắt, tay để nhận được chữ viết, dùng lý trí để phân tích ý nghĩa, phân tích ngữ pháp, phân tích ngữ cảnh, xác định ý nghĩa và dùng ý chí, tình cảm để lưu giữ vào bộ não. Đức thực sự thích cho phép con người có thời gian để suy nghĩ, để nghiền ngẫm, để vấn đề tri thức. Đức là phương thức đem lại cho con người hiểu quả tốt nhất và cao nhất, nó vấn đề đức tốt của năng

lúc của con người.”

Văn hóa đích là hoạt động văn hóa tầm cao của con người. Thông qua văn hóa đích mọi người dân, tùy thuộc vào trình độ dân trí, nghề nghiệp và điều kiện sống, có thể tiếp cận được với thông tin, tri thức phù hợp, hữu ích nhất cho cuộc sống của mình. Văn hóa đích có thể giúp cho mọi cá nhân có mặt cuộc sống trí tuệ hơn, đẹp đẽ, ý nghĩa, hạnh phúc và hài hòa hơn. Chính vì vậy, phát triển văn hóa đích luôn là một vấn đề mang ý nghĩa chiến lược của mọi quốc gia trong việc nâng cao dân trí, góp phần phát triển bền vững nguồn nhân lực - nhân tố quyết định mọi thành công. Xây dựng và phát triển văn hóa trong thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước góp phần đem lại cho dân tộc Việt Nam sức mạnh của trí tuệ trong công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Kim Anh

————— *Một số hình ảnh hoạt động đích sách tại Thư viện Trung THPT Nguyễn Huệ*

